DANDERYDS KOMMUN

# Tjänsteutlåtande

Datum: 2026-10-27
Diarienummer: KS 2025/0399

Till: Kommunstyrelsen

Kommunledningskontoret
Jonas Qvarfordt

# Svar på motion från Eric Skoglund (C) m fl om att för naturreservatet ”Öarna i Stora Värtan” upprätta en plan för hur skarven ska förvaltas

## Ärendet

Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 1 december 2025 (§ 152) väcktes en motion av Eric Skoglund (C) med flera med förslag om att upprätta en kommunal plan för hur storskarv ska förvaltas inom det kommunala naturreservatet Öarna i Stora Värtan.

Motionärerna lyfter fram att en större koloni av Storskarv har etablerat sig i naturreservatet, vilket kan påverka övriga fågelarter och fiskbestånd. Motionärerna föreslår att kommunen ska upprätta en plan för hur skarven ska förvaltas inom naturreservatet.

Ärendet har remitterats till miljö- och stadsbyggnadsnämnden samt tekniska nämnden, vilka sammantaget bedömer att motionens syfte redan tillgodoses genom befintliga styrdokument, samverkansformer och rättsprocesser.

## Kommunledningskontorets förslag till beslut

### Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige avslår motionen.

## Bakgrund

Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 1 december 2025 lämnade Eric Skoglund (C) med flera in en motion med förslag om att för naturreservatet ”Öarna i Stora Värtan”, med beaktande av de naturvärden som naturreservatet skapades för att skydda, upprätta en plan för hur skarven ska förvaltas inom naturreservatet och hur dess naturvärden fortsatt ska kunna skyddas.

Motionärerna anför att en större koloni av Storskarv har etablerat sig på flera öar i naturreservatet samt att skarven har stor påverkan på den lokala miljön med följd att träd

dör, vissa fågelarter missgynnas och fiskbestånd, av bland annat abborre, minskar samt att ljud och lukt kan bli störande för boende i närheten av kolonier.

Motionärerna föreslår därför att kommunfullmäktige ska uppdra åt berörda organ att i enlighet med de mål som Länsstyrelsen i Stockholms län har antagit för skarvförvaltningen i Stockholms skärgård, och med beaktande av de naturvärden som naturreservatet skapades för att skydda, upprätta en plan för hur skarven ska förvaltas inom naturreservatet och hur dess naturvärden fortsatt ska kunna skyddas.

Kommunstyrelsen har remitterat motionen till miljö- och stadsbyggnadsnämnden samt tekniska nämnden, vilka har antagit remissvar.

## Kommunledningskontorets utredning

Syftet med det kommunala naturreservatet Öarna i Stora Värtan är enligt kommunfullmäktiges beslut från den 11 december 2000 (§ 172) att *”bevara och utveckla fågellivet och ett i övrigt rikt växt- och djurliv”*. Enligt reservatsföreskrifterna är det förbjudet att jaga (punkt 12), med ett särskilt undantag för jakt efter mink, och det är även förbjudet för allmänheten att beträda eller färdas inom på kartbilaga angivet område under tiden 1/4 - 31/7.

Fågeldirektivet innehåller regler till skydd för samtliga fågelarter som förekommer naturligt inom EU. Direktivet ålägger medlemsstaterna att införa ett generellt system för skydd av direktivets samtliga fåglar (fåglar som förekommer naturligt inom EU).

Förutsättningarna i reservatsföreskrifterna begränsar således möjligheten till hantering av skarv inom reservatets gränser.

På ön Västerskär har en skarvkoloni etablerat sig och präglar den övriga faunan och floran på ön. Skarvens populationstillväxt i Sverige har problematiserats utifrån dess påverkan på lokala fiskbestånd. Med anledning av detta har Naturvårdsverket antagit en nationell förvaltningsplan som syftar till att minska skarvpopulationen i Sverige.

Kommunens möjligheter att styra förvaltningen av skarven är begränsad, då förvaltningen av storskarv är ett regionalt ansvar och det formella ansvaret för jaktreglering ligger hos länsstyrelsen. För att skyddsjakt ska tillåtas behöver ett antal förutsättningar vara uppfyllda. När det gäller skydd av flora och fauna är skälet för att tillämpa denna punkt att arterna är sällsynta eller hotade.

Länsstyrelsens skäl för beslut om skyddsjakt på Skarv i Östersjön inom region Stockholm grundar sig på bedömningen att skarvens predation orsakar skador på fisket, genom att vissa för fisket ekonomiskt viktiga bestånd inte tål det predationstryck skarvarna orsakar.

De aspekter av skyddsjakten som faller under kommunens försorg berörs inte direkt av länsstyrelsens förvaltningsplan. Skyddsjakt av skarv, samordning samt handläggning av dispensärenden hanteras redan idag som en del av kommunens uppdrag och bedrivs i enlighet med reservatens intentioner utefter skötselplanen.

## Nämndernas remissvar

Motionen har remitterats till miljö- och stadsbyggnadsnämnden samt tekniska nämnden som antagit remissvar.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden avstyrker förslaget att upprätta en kommunal förvaltningsplan för Storskarv på Öarna i Stora Värtan.

Nämnden framför i sitt yttrande att det saknas legitima skäl för kommunen att ta fram en förvaltningsplan på kommunal nivå samt att kommunen inte har mandat att besluta om en skarvförvaltning som avviker från den regionala förvaltningen.

Vidare framförs att en förvaltningsplan som speglar de mål som redan är framtagna av länsstyrelsen saknar syfte eftersom verkställandet av förvaltningsplanen redan sker genom kommunens berörda aktörer.

Slutligen framför miljö- och stadsbyggnadsnämnden i sitt yttrande att fördrivning, eller utrotning av storskarv inte är förenligt med naturreservatets och fågelskyddets syfte.

Tekniska nämnden gör bedömningen att det redan genomförs en medveten skötsel av naturreservatet ”Öarna i Stora Värtan” i enlighet med naturreservatets skötselplan och Stockholms läns regionala förvaltningsplan för skarv.

Vidare framför Tekniska nämnden att förvaltningen av skarvpopulationen behöver vara samordnad med övriga kommuner, vilket i nuläget genomförs resurseffektivt och samordnat i enlighet med den regionala förvaltningsplanen för skarv. Nämnden bedömer att det inte är lämpligt eller resurseffektivt att ta fram och genomföra en ”kommunal” plan för att förvalta skarven och naturvärden. Skötsel sker redan strukturerat och effektivt i enlighet med den regionala planen.

## Kommunledningskontorets bedömning

Skarvens närvaro i Stockholms skärgård har resulterat i att öar med ett tidigare rikt växtliv nu står mer eller mindre döda. De stora mängderna kväve i marken gör att bara vissa växter överlever vilket leder till att artrikedomen bland växterna minskar. Vissa fågelarter missgynnas och fiskbestånd av bland annat abborre minskar, och ljud och lukt kan upplevas som störande för närboende och besökare.

Kommunledningskontoret har förståelse för att skarvens bosättningar uppfattas som problematisk och önskemålet att göra något åt situationen, men konstaterar också att möjligheterna för kommunen att styra förvaltning av storskarv är begränsade då det faller under Naturvårdsverkets nationella förvaltningsplan samt länsstyrelsens regionala förvaltningsplan. Då storskarv är en naturligt förekommande art anses dess närvaro förenlig med naturreservatets syfte att bevara och utveckla fågellivet.  Floran och faunan på öarna i Stora Värtan bedöms inte heller vara sällsynta eller utrotningshotade vilket skulle kunna föranleda motiv för skyddsjakt.

Den regionala skötselplanen anger att skarvpopulationen i Stockholms län kan minska kraftigt till omkring 3000 stycken skarvbon år 2030 och skyddsjakt har beviljats för skarv inom öarna i Stora Värtan.

En strukturerad samordnad skötsel inom ramarna för vad som är möjligt bedrivs redan idag mellan kommun och viltvårdare i enlighet med naturreservatets skötselplan och den regionala förvaltningsplanen för Storskarv. Kommunen kan fortsatt verka för att skarvkolonier inom naturreservat prioriteras och för att på andra sätt förenkla för viltvårdare och Stockholms läns fiskarförbund. En möjlighet är att ändra reservatsföreskrifterna så att jakt på skarv tillåts. Kommunledningskontorets samlade bedömning ligger i linje med den som framförts av tekniska nämnden samt miljö- och stadsbyggnadsnämnden, det vill säga att även fast det är ett lovvärt syfte saknas det legitima skäl för att ta fram en kommunal förvaltningsplan för storskarv. Syftet med motionärernas förslag kan anses tillgodosedda genom redan befintliga styrdokument, samverkansformer och rättsprocesser. Bedömningen är därmed att motionen bör avstyrkas.

## Konsekvenser för barn och unga

Besvarandet av motionen innebär inga direkta konsekvenser för barn och unga. Genom att följa expertmyndigheternas linje (länsstyrelsen och Naturvårdsverket) snarare än lokala

särlösningar, skyddas det naturliga ekosystemet i Stora Värtan. Det ger barn tillgång till ett intakt och pedagogiskt värdefullt skärgårdslandskap där naturliga processer kan studeras (artikel 3 och 29). Förslaget att avslå motionen strider inte mot barnets bästa. Nuvarande förvaltningsformer tillgodoser barns rätt till en rik och hållbar naturmiljö på ett mer resurseffektivt sätt än vad en ny kommunal plan skulle göra.

## Ekonomiska konsekvenser

Besvarande av motionen innebär inga direkta ekonomiska konsekvenser. Att upprätta en kommunal plan och genomföra denna inom kommunens försorg skulle innebära utredningskostnader samt kostnader för genomförande av planens åtgärder.

Carina Lundberg Uudelepp
Kommundirektör

Stefan Sorpola
Samhällsutvecklingsdirektör

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Svar på motion från Eric Skoglund (C) m fl om att för naturreservatet ”Öarna i Stora Värtan” upprätta en plan för hur skarven ska förvaltas
2. Miljö- och stadsbyggnadsnämndens beslut, daterat 2026-03-11
3. Miljö- och stadsbyggnadsnämndens yttrande, daterat 2026-02-26
4. Miljö- och stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande, daterat 2026-02-26
5. Tekniska nämndens beslut, daterat, 2026-03-26
6. Tekniska nämndens yttrande daterat, 2026-03-26
7. Samhällsutvecklingsförvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2026-03-13
8. Motionen

Expedieras
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden
Tekniska nämnden